

Παγκόσμια Καλή Θέληση

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

2006 Νο 4

Ένα τακτικό δελτίο που προβάλλει την ενέργεια της καλής θέλησης μέσα στις παγκόσμιες υποθέσεις

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ;

Αναμφίβολα μια από τις μέγιστες ανακαλύψεις του εικοστού αιώνα ήταν η ανακάλυψη της διπλής ελικοειδούς δομής του DNA, του αποκαλούμενου θεμελίου λίθου της ζωής. Η ομορφιά και η κομψότητα των δύο ελίκων του DNA, όπως περιελίσσονται μεταξύ τους, συμβολίζουν θαυμάσια τις διαδικασίες της ζωής. Κι όχι απλώς το κατασκευαστικό μέρος των βιολογικών μορφών, αλλά επίσης και την εξέλιξη της ενοικούσας συνείδησης. Μάλιστα αν συμπεριλάβουμε σε αυτά την προς τα εμπρός ορμή της εξέλιξης και το ρυθμό των κύκλων της φύσης, τότε ο κύκλος της ζωής μετασχηματίζεται σε ένα αενάως περιστρεφόμενο σπειροειδές, δια του οποίου εκφράζεται η συνείδηση.

Προεκτείνοντας περαιτέρω αυτή τη σκέψη, στο βαθμό που αυτά τα δύο σπειροειδώς αντικείμενα σκέλη συμβολίζουν το αλληλένδετο πνεύματος και ύλης, τότε θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι η συνείδηση είναι το προϊόν της εξελισσόμενης αλληλεπίδρασής τους. Εδώ, λοιπόν, έχουμε μια σύγχρονη απόδοση της ευγενικής ή μέσης οδού, που δίδαξε ο Βούδας, σύμφωνα με την οποία η πρόκληση βρίσκεται στην ισοστάθμιση μεταξύ αυτών των ζευγών των αντιθέτων – τις δύο μεγάλες γραμμές δύναμης και, όπως αυτές εκφράζονται στο κάθε επίπεδο και στην εξισορρόπηση τους αλλά και στη μεταξύ τους συσχέτιση σε αρμονική έκφραση. Παρόμοια με το Βούδα και το Χριστό, αλλά και τους άλλους μεγάλους πνευματικούς διαφωτιστές, έτσι και κάθε άλλη μονάδα συνείδησης εξελίσσεται επίσης μέσω αυτής της μεγάλης σπειροειδούς διαδικασίας – και με τον τρόπο αυτό το όλον της πλανητικής εκδήλωσης ταξιδεύει σιγά-σιγά προς τον τελικό προορισμό, που είναι η πνευματική απολύτρωση.

Αυτή η εξέλιξη που αγκαλιάζει τα πάντα απαιτεί διαρκώς τη σκέδαση των παλαιών μορφών και την πρόσκτηση νέων, καθώς ανανεωμένοι συνδυασμοί ύλης και πνεύματος προσφέρουν όλο και πιο εκλεπτυσμένα οχήματα για να βρίσκει έκφραση η συνείδηση που ξεδιπλώνεται. Στο βαθμό που εξαντλείται το δυναμικό κάποιας μορφής και δεν είναι πλέον επαρκής, αυτή ξεπερνιέται, απορρίπτεται και προσλαμβάνεται καταλληλότερη. Αυτή είναι η θεμελιώδης αρχή που βρίσκεται πίσω από τη διαδικασία του θανάτου και της αναγέννησης σε όλα τα επίπεδα, παντού στη φύση. Το πού ακριβώς ξεκινά και σταματά αυτή η περιέλιξη του σπειροειδούς, κανένας αληθινά δεν ξέρει. Το μόνο που μπορεί να λεχθεί είναι ότι το επόμενο βήμα βρίσκεται πάντα ακριβώς μπροστά και αποκτούμε τη θέα του σιγά-σιγά, καθώς μας σπρώχνει αυτή καθαυτή η δύναμη της ζωής.

Δυστυχώς η κοινωνία των ανθρώπων αποσπάται όλο και πιο έντονα από την κυκλική διαδικασία της ζωής και του θανάτου που χαρακτηρίζει την σπειροειδή μας ανάπτυξη. Η διαρκής αναζήτηση αισθησιακών συγκινήσεων και ο αχαλίνωτος υλισμός μάς έχει σπρώξει να ταυτιστούμε με το σαρκίο μας. Έχουμε προσδεθεί τόσο γερά στις δικές του αισθήσεις, που χάσαμε την επαφή με την εσωτερική μας φύση. Οι αισθήσεις χρειάζονται για να μας εισάγουν στις μορφές κι όχι να μας φυλακίζουν εντός τους. Μονάχα με τη διάκριση του εαυτού από τις μορφές του και με την ενδοσκόπηση, μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε αληθινά τη φύση του θανάτου. Θα πρέπει να ξυπνήσουμε τις ενδότερες, τις εσωτερικές αισθήσεις και να τις ακολουθήσουμε, αν θέλουμε να αγγίξουμε τον αιώνιο πυρήνα της ύπαρξής μας που στέκει αμετακίνητος και γαλήνιος εν μέσω των μακρόχρονων κύκλων της ζωής, δηλαδή του θανάτου και της αναγέννησης. Τότε θα μπορούμε να ξέρουμε από πρώτο χέρι πώς γίνεται η είσοδος στη μεγαλύτερη ζωή – που είναι το όμορφο μυστικό που υποκρύπτεται στη διαδικασία του θανάτου.

Μονάχα αν γίνει αντιληπτό ότι τα όσα έπονται του τέλους του βίου αποτελούν μια προέκταση της ζωής, θα μπορέσει ο θάνατος να γίνει κατανοητός ως μια απλή μετάβαση – ως μια μετατόπιση της συνείδησης από μια περιοχή της θείας ελικοειδούς σπείρας σε κάποια άλλη. Από αυτή την άποψη ο θάνατος είναι απλώς η απαλλαγή από τον περιορισμό και κάποια εμπειρία περί αυτού έχουμε κάθε νύχτα, στη διάρκεια των ωρών του ύπνου. Όπως το θέτει ο G. Purucker «Ο θάνατος και ο ύπνος είναι θεμελιωδώς το ίδιο πράγμα και δε διαφέρουν παρά κατά τον αναβαθμό: ο ύπνος είναι ένας ατελής θάνατος και ο θάνατος είναι ένας τέλειος ύπνος. Εδώ βρίσκεται το βασικό κλειδί κάθε διδασκαλίας περί θανάτου... Ο θάνατος δεν είναι το αντίθετο της Ζωής. Πρακτικά είναι ένας τρόπος ζωής. Μια τροποποίηση της συνείδησης, μια αλλαγή από τη μια φάση ζωής σε μια άλλη, που καθορίζεται μάλιστα σύμφωνα με το καρμικό πεπρωμένο Τα σώματά μας βρίσκονται σε κατάσταση διαρκούς αλλαγής, καθώς τα άτομά τους βρίσκονται σε διαδικασία συνεχούς ανανέωσης. Ακόμη κι όταν το σώμα μας είναι ζωντανό, αυτή η ζωή του συνεχίζεται εν μέσω αναρίθμητων μικροσκοπικών θανάτων. Του διαρκούς θανάτου των μικρών ζώων που το απαρτίζουν» (Fountain-Source of Occultism, G. de Purucker, TUP, 1974).

Συνοψίζοντας τη φύση του θανάτου, η Αλίκη Μπέιλη

μας δίνει μια πολύ βαθιά και ισχυρή σκέψη: Πραγματικά ο θάνατος είναι η φθορά σε χρόνο και χώρο και οφείλεται στην τάση του πνεύματος/ύλη να απομονώνεται ενόσω αυτό βρίσκεται σε εκδήλωση. Αυτή η δήλωση περιγράφει την όλη διαδικασία του ταξιδιού της Ζωής. Την «εμπλοκή»/κατάδυση στη μορφή, μέσα σε μια όλο και πιο ατομικιστική, χωριστή κατάσταση συνείδησης και στη συνέχεια την «ανέλιξη», την επιστροφή στην ενότητα, συγκομίζοντας τους καρπούς της εμπειρίας μας ως πλούτο και πρόσθετη ποιότητα. Αν μπορούμε να αναγνωρίζουμε αυτόν τον κύκλο, τότε θα μπορούμε εκούσια να ευθυγραμμίζομαστε μέσα στην εξελικτική παλίρροια και να υπερνικούμε αυτήν την τάση απομόνωσης που διακρίνει το πνεύμα/ύλη. Με την εστίαση μας στην ψυχή, που είναι το σημείο συνείδησης που βρίσκεται μεταξύ αυτών των δύο, η θέασή μας μεγαλώνεται και μας αποκαλύπτει τη μεγάλη αλήθεια της Προαιώνιας Σοφίας, που διδάσκει ότι πνεύμα-ψυχή-ύλη είναι μια Τριάδα που τη συνθέτει η Ζωή, η οποία διαπερνά και τα τρία. Ο θάνατος θα γίνεται αντιληπτός τότε ως μέρος της διαδικασίας της ζωής, ως η μεγάλη δύναμη απελευθέρωσης που εστιάζει και πάλι τη συνείδηση σταθερά και σε ολόένα υψηλότερα σημεία της ελικοειδούς σπείρας μεταξύ των πόλων του πνεύματος και της ύλης.

Ο φόβος και ο τρόμος του θανάτου μπορεί να εξαφανιστεί στο βαθμό που έχουμε επίγνωση ότι η ψυχή, ως η καθοδηγούσα πνευματική συνείδηση, είναι μια πραγμα-

τικότητα. Γιατί ο φόβος είναι αποτέλεσμα της ταύτισης με την παροδική φύση της μορφής – τόσο της ίδιας μας της μορφής, που γεννά την αίσθηση της προσωπικότητας, όσο και των μορφών και των προσωπικοτήτων των αγαπημένων μας και των γύρω οικείων μορφών και του περιβάλλοντός μας. Το είδος και ο τύπος της αγάπης που διαθέτει η ψυχή λειτουργεί χωρίς τέτοιες προσκολλησεις και η ελπίδα για το μέλλον και για απαλλαγή από τους περιορισμούς μας βρίσκεται ακριβώς σε αυτήν την περιαγωγή της έμφασής μας προς τον υπερβατικό χαρακτήρα της ψυχής. Όσο θα εργαζόμαστε να έλθει εκείνη η ώρα που η ενσάρκωμένη ψυχή θα μπορεί να ζει συνειδητά, δημιουργικά και με θείο τρόπο μέσα στα εξελισσόμενα υλικά οχήματα, τόσο η αίσθηση θλίψης, μοναξιάς και απώλειας απέναντι στη σκέψη του θανάτου θα εξασθενίζουν σταθερά. Τότε θα θεωρούμε τη μορφή απλώς ως μια προσωρινή όψη που προσφέρει μια θεία ευκαιρία και την προσωπικότητα ως ένα προσωρινό προσωπείο της ψυχής και θα ξέρουμε, τότε, να προσεγγίζουμε διαφορετικά, πιο χαρούμενα τη μεγάλη εμπειρία που αποκαλούμε θάνατο. Ο θάνατος θα κατανοείται ως τμήμα του πνευματικού ταξιδιού της ψυχής, η οποία ξανά και ξανά καταβυθίζεται μέσα σε ένα κομμάτι του εαυτού της για να μάθει, να υπηρετήσει και να εμπλουτίσει τις εμπειρίες της και, μετά, μέσω του θανάτου, για να αποκομίσει τους καρπούς των προσπαθειών της, ώστε να προχωρήσει ακόμη πιο πέρα μέσα και πάνω στο ελικοειδές μυστήριο της ζωής.

ΚΑΛΗ ΘΕΛΗΣΗ ΕΙΝΑΙ.... Η ουσιώδης ποιότητα όλων εκείνων που τους απασχολεί η μετάβαση από την ενσάρκωση στην μεγαλύτερη ζωή..

ΖΩΗ, ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ, ΘΑΝΑΤΟΣ

Το ζήτημα του θανάτου προκαλεί φόβο σχεδόν καθολικά και ίσως μια βαθύτερη κατανόηση του τί είναι συνείδηση να τερματίσει τελικά αυτόν τον φόβο. Πέρα από αυτό το σπουδαίο ενδεχόμενο (και εν μέρει ένεκα αυτού), μια τέτοια κατανόηση θα μετέβαλε εξαιρετικά βαθειά και δραματικά τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε και σκεπτόμαστε τον εαυτό και τον κόσμο και, επομένως, τον τρόπο της ζωής μας. Θα μπορούσε να λεχθεί ότι ακριβώς μέσα στον κόσμο της συνείδησης, ως μια όψη της ύπαρξης, η ανθρωπότητα βρίσκει την κατάσταση της ουσιαστικής της ενοποίησης, τη δική της πηγή φωτός και την αγάπη και τον υποκείμενο σκοπό. Πιθανώς οι αλλαγές που σφυρηλατούνται μέσα και ύστερα από μια τέτοια αύξηση κατανόησης να είναι τόσο μεγάλες, που θα αποφέρουν στην αναδυόμενη νέα εποχή μια πιο ενοποιημένη και πιο ελεύθερη έκφραση της πλανητικής μας ζωής, η οποία θα εκδηλώνεται μέσα από αρμονικότερες σχέσεις μεταξύ όλων των όντων.

Όλοι ξέρουμε και έχουμε εμπειρία της συνείδησής μας μέσα από τη μεσολάβηση των φυσικών αισθήσεων, των συναισθηματικών αντιδράσεων, των εικόνων της φαντασίας ή της συγκεντρωμένης μας διανοητικής εστίασης,

για να πούμε μερικά πολύ γνωστά παραδείγματα. Είναι προφανές το γεγονός ότι οι σκέψεις και τα συναισθήματά μας, που παρακινούν το φυσικό σώμα μας και το γαλβανίζουν σε κάποιου είδους δραστηριότητα – οι πράξεις και οι λόγοι μας, διαβιβάζουν την κατάσταση που βρίσκεται ο νους μας και τα συναισθήματα που έχουμε. Από αυτήν τη σκοπιά η συνείδηση μπορεί να θεωρηθεί ως ο δημιουργός, ο αιτιώδης παράγων και η μορφή ως το επακόλουθο της επίδρασης – η εκδήλωση και εξωτερικοποίηση δηλαδή της συνείδησης. Εάν πάρουμε αυτήν την ιδέα λίγο πιο πέρα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η συνείδηση δημιουργεί, διαποτίζει και καθορίζει τη φυσική μορφή, αλλά και απαιτεί να έχει μια φυσική μορφή ως έκφρασή της. Αυτή είναι βασικά η αρχαία Ανατολική προσέγγιση και θέαση περί της φύσης της συνείδησης και της σχέσης της με τη μορφή. Στο βιβλίο του Η Θιβετανική Βίβλος των Ζώντων και Νεκρών, ο Sogyal Rinpoche λέει: «Αναμφίβολα αυτή τη στιγμή νομίζουμε το σώμα μας ως κέντρο ολόκληρου του σύμπαντος κόσμου μας. Νομίζουμε χωρίς δεύτερη σκέψη, ότι είναι ο εαυτός μας... και αυτή η απερίσκεπτη και ψεύτικη συσχέτιση ενισχύει συνεχώς την πλάνη ότι πρόκειται για μια αδιάσπαστη,

και συγκεκριμένη ύπαρξη.... Όταν πεθαίνουμε αυτή ολόκληρη η συνθετική κατασκευή συντρίβεται εντυπωσιακά. Αυτό που συμβαίνει, για να το πούμε εξαιρετικά απλά, είναι ότι η συνείδηση... συνεχίζεται και χωρίς το σώμα....» (Sogyal Rinpoche, *The Tibetan Book of Living and Dying*, pp.241-2. Rider, London, 1992).

Η σύγχρονη Δυτική προσέγγιση δείχνει να είναι εντελώς αντίθετη: Θεωρεί ότι η μορφή είναι ο παράγων που προκαλεί τους διάφορους τρόπους επίγνωσης και ότι αυτή είναι αποτέλεσμα ενός συμπλέγματος βιολογικών διαδικασιών. Αυτό σημαίνει ότι με το θάνατο και τη διάλυση του φυσικού σώματος, η ύπαρξή μας περατώνεται ολότελα. Ακόμα κι αν αυτό είναι η δεσπόζουσα θεωρία της Δυτικής επιστήμης, δεν είναι η μόνη θεωρία που έχει προταθεί στην προσπάθεια να εξηγηθεί η αιτία και η ύπαρξη της συνείδησης. Μερικοί σύγχρονοι στοχαστές παρουσιάζουν μια άποψη που προσεγγίζει την Ανατολική άποψη, δηλαδή ότι τα όνειρα είναι στην πραγματικότητα αφ' εαυτών ένας τύπος δράσης και δεν εξαρτώνται από τη φυσική όψη των σωμάτων για την ύπαρξη και τη λειτουργία τους. Μάλιστα οι γύρω από το θάνατο εμπειρίες, όπως αναφέρουν οι έρευνες και που περιγράφουν τόσο πολλές περιπτώσεις, φαίνεται να μας προσφέρουν στοιχεία για τη συνέχιση της ζωής και της συνείδησης μετά από το φυσικό θάνατο.

Αυτοσυνείδηση

Για να ξεκαθαρίσουμε ένα πιθανό σημείο σύγχυσης, ίσως να είναι χρήσιμο να εξετάσουμε τη διαφορά μεταξύ της συνείδησης ως γενικού όρου και της συνειδητής επίγνωσης του ανθρώπου. Ο θαυμαστός μηχανισμός του ανθρώπινου σώματος έχει εξερευνηθεί στη Δυτική επιστήμη και όσο περισσότερο τον ερευνούμε, τόσο πιο θαυμαστός μας φαίνεται. Κάθε κύτταρο και ομάδα κυττάρων στο σώμα έχει τη δική του διακεκριμένη λειτουργία.

Το κύτταρο έχει τη δική του σφαίρα συνείδησης και αυτό καταδεικνύεται από τις λειτουργίες που διενεργεί. Παραδείγματος χάριν, παρουσιάζουν κινητικότητα και κυριολεκτικά συναισθάνονται το δρόμο τους και είναι σε θέση να αναγνωρίζουν αν άλλα κύτταρα ανήκουν στον ίδιο οργανισμό ή εάν είναι ξένα. Αυτή η ικανότητα για αναγνώριση είναι σίγουρα ένας τύπος επίγνωσης. Ωστόσο, είναι προφανές, ότι αυτά τα κύτταρα δεν διαθέτουν τη συνειδητή επίγνωση που έχει ο άνθρωπος κατά την εκτέλεση των δικών του δραστηριοτήτων. Η αυτοσυνείδηση μοιάζει να είναι αποκλειστικό προνόμιο του ανθρώπου, ο οποίος, μέσα από την πλήρη συμμετοχή της συνειδητής του επίγνωσης, μπορεί να κατευθύνει τις δραστηριότητές του διεπόμενος από την ελευθερία της βουλήσεως. Επιπλέον, είμαστε σε θέση να αναγνωρίζουμε και να διακρίνουμε τον γνώστη, το πεδίο της γνώσης και το μέσο της γνώσης. Με άλλα λόγια είμαστε σε θέση να διακρίβωνουμε και να ξεχωρίζουμε ανάμεσα στον εαυτό, δηλαδή το Εγώ, τον παρατηρητή, στην επιμέρους σφαίρα επίγνωσης ή γνώσης και στη μορφή δια της οποίας ο εαυτός αυτός αντιλαμβάνεται.

Επομένως όλα τα όντα εμποτίζονται με συνείδηση, αλλά, δεν έχουν απαραίτητα την ικανότητα για τη συ-

νειδητή ή εκούσια επίγνωση, η οποία εξαρτάται πραγματικά από την αντίληψη της προσωπικότητας. Όπως σημειώνει ο Fritjof Capra, «Η επίγνωση του περιβάλλοντος... αποτελεί περιεχόμενο της γνώσης σε κάθε επίπεδο της ζωής. Η αυτεπίγνωση όμως εξ όσων γνωρίζουμε, εκδηλώνεται μόνο στα ανώτερα ζώα και ξετυλίγεται πλήρως στην ανθρώπινη διάνοια. Εμείς οι άνθρωποι, δεν γνωρίζουμε μόνο το περιβάλλον μας, αλλά γνωρίζουμε επίσης και τον εσωτερικό μας κόσμο. Με άλλα λόγια γνωρίζουμε ότι γνωρίζουμε. Όχι μόνο ξέρουμε, αλλά επίσης ξέρουμε ότι ξέρουμε» (Fritjof Capra, *The Web of Life*, σ. 278. Harper Collins, London, 1996).

Συνειδητές Μεταβάσεις

Όνειρο, εγρήγορση, γέννηση, θάνατος – όλα τους υποδηλώνουν αλλαγές ή μεταβάσεις στη συνείδηση από κάποιο τύπο δραστηριότητας σε κάποιον άλλο και από μια σφαίρα επίγνωσης σε μιαν άλλη. Κατά τον ύπνο και την είσοδο στον κόσμο του ονείρου, οι περισσότεροι από μας δεν μετέχουν συνειδητά στις δραστηριότητες του ονειρέματος. Παρασυρόμαστε από το ένα παράξενο περιστατικό στο επόμενο και συχνά μέσα σε μια νύχτα μονάχα, περνούμε και έχουμε εμπειρία ατέλειωτων συμπλεγμάτων συναισθηματικής ή διανοητικής έκφρασης, που είναι ισοδύναμη με την επίγνωση που έχουμε κατά την εγρήγορσή μας. Μάλιστα υπάρχουν μερικοί άνθρωποι που είναι σε θέση να μετέχουν ενεργά και να ασκούν, εκουσίως ή συνειδητά, επίδραση στο υποκειμενικό περιβάλλον τους. Αυτό έχει ονομαστεί φωτεινό ονείρεμα.

Στο φωτεινό ονείρεμα έχουμε ένα όνειρο, όπου ο ονειρευτής γνωρίζει ενεργά το γεγονός ότι ονειρεύεται. Σε ένα τέτοιο όνειρο, όπου αυτή η επίγνωση είναι ξεχωριστή από το περιεχόμενο του ονείρου, κάποιος μπορεί ακόμη και να αρχίσει να μεταχειρίζεται την ιστορία και τους χαρακτήρες για να δημιουργήσει μια επιθυμητή κατάσταση. (Francisco J. Varela (ed.), *Sleeping, Dreaming and Dying*, σ. 101. Wisdom Publications, Boston, 1997).

Η ζωντανή και ζωηρή πραγματικότητα ενός φωτεινού ονείρου αναγκάζει καθένα που την δοκιμάζει να υποβάλει σε μετασχηματισμό και επαναξιολόγηση εκείνο που αντιλαμβάνεται ως πραγματικότητα στην ζωή κατά την εγρήγορσή τους. (Malcolm Godwin, *The Lucid Dreamer*, σ. 10. Element Books, Shaftesbury and Rockport, 1994).

Υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις εγρήγορσης, πλην όμως λειτουργούν μέσω ενός οχήματος συνείδησης που δεν είναι το φυσικό σώμα – και ένα παράδειγμα είναι οι πολλές και διάφορες εμπειρίες εξωσωματικών εμπειριών που ανακοινώνονται. Πολλοί ασθενείς έχουν παρατηρήσει τον εαυτό τους να ξαναζωντανεύει, ενώ είχαν θεωρηθεί νεκροί, και ήταν σε θέση να θυμούνται στιγμές στη διάρκεια της διαδικασίας ή ακόμα και λέξεις του γιατρού όταν αργότερα επανέκτησαν τελικά την σε εγρήγορση επίγνωσή τους, ακόμα κι αν οι ίδιοι δεν είχαν καμία συνείδηση του κόσμου (υπό τη συνηθισμένη έννοια) και του χρόνου. Αυτές οι εξιστορήσεις στοιχειοθετούν την άποψη ότι «αν ο συνειδητός εαυτός μπορεί να λειτουργεί έξω από το σώμα κατά τη διάρκεια της φυσικής ζωής, τότε μπορεί να λειτουργεί εντελώς ανεξάρτητα από το σώμα και μετά

από τον αποχωρισμό κατά το σωματικό θάνατο». (David Lorimer, *Survival?*, σ. 6. Routledge, London, 1984).

Λέγεται ότι, μερικοί που είναι πεπειραμένοι στο διαλογισμό, είναι σε θέση να περνούν συνειδητά στην κατάσταση του ύπνου και «αφαιρούν» ή αποσύρουν τη συνειδησή τους από το φυσικό σώμα σε υψηλότερες σφαίρες επίγνωσης και όλο αυτό γίνεται με πλήρη γνώση της διαδικασίας και της τεχνικής και με συνειδητή επίγνωση του ενδότερου περιβάλλοντός τους. Μια παρόμοια διαδικασία λέγεται ότι ακολουθείται κατά τη διάρκεια του θανάτου. Στη Θιβετανική Βουδιστική παράδοση, υπάρχει μια πρακτική με επίκεντρο τις διαδικασίες του ύπνου και του θανάτου, η οποία επιτρέπει στο σπουδαστή να είναι συνειδητός κατά τη διάρκεια και των δύο αυτών διαδικασιών – αυτό είναι η γιόγκα του ονειρέματος. Κατά την άποψή τους, η διαδικασία του θανάτου είναι η μέγιστη πνευματική ευκαιρία στη διάρκεια ζωής ενός προσώπου και έχουν επινοήσει μεθόδους αξιοποίησης του θανάτου με έναν επιστημονικό τρόπο, με σκοπό την πνευματική απελευθέρωση. Η γιόγκα του ονειρέματος αρχίζει με την άσκηση της δύναμης του οραματισμού – οραματισμό πριν πέσει κάποιος για ύπνο της διαδικασίας της «διάλυσης», βλέποντας το λεπτοφύες σώμα, αφήνοντας το φυσικό σώμα και περνώντας σε αυτό που καλείται «συνείδηση σε επίπεδο καθαρού φωτός». Όταν πεθαίνει κάποιος εισέρχεται στο «καθαρό φως του θανάτου». Όλο αυτό συνεπάγεται «μια διαδικασία διάλυσης, μια απόσυρση» της συνειδησης. Ενδεχομένως αυτές οι τεχνικές μπορούν να τροποποιηθούν έτσι, ώστε, να μπορούν να υιοθετηθούν ευρύτερα, γιατί στα πιο πολλά μέρη του κόσμου υπάρχει «μεγάλη διαφορά τώρα μεταξύ της επιστημονικής μεθόδου που έρχονται οι άνθρωποι στην ενσάρκωση με τη γέννησή τους, και του απόλυτα τυφλού και συχνά φοβισμένου τρόπου με τους οποίους τους βγάζουμε έξω από την ενσάρκωση.» (Αλίκη Μπέιλη, Πραγματεία επί της Λευκής Μαγείας, σ. 499. Αγγλ.)

Επεκτείνόμενη θέαση

Ακριβώς αυτή η διαδικασία αφαίρεσης ή η απόσυρση της συνειδησης από την κανονική και συνηθισμένη κατάσταση σε άλλες και υψηλότερες καταστάσεις επίγνωσης, έξω από τη φυσική σφαίρα, μπορεί να θεωρηθεί ως σύνδεσμος μεταξύ ύπνου, ονείρου και θανάτου και ως βάση για τη συνέχεια της συνειδησης. Μέχρι τώρα έχουν αναφερθεί και διαμορφωθεί δύο πτυχές ύπαρξης: Της μορφής και της συνειδησης. Είμαστε δηλαδή ο φυσικός εαυτός μας κι ωστόσο έχουμε επίγνωση πολλών άλλων τύπων περιβάλλοντος, όπως παραδείγματος χάριν εκείνα στα οποία ανάγεται η ενστικτική, η συναισθηματική και η διανοητική μας φύση. Υπάρχει μια τρίτη όψη, αυτή της ζωής, η οποία επιτρέπει στη μορφή και τις ποικίλες σφαίρες της συνειδησης να υπάρχουν και αυτή ακριβώς είναι η διαφορά που υπάρχει μεταξύ ονειρέματος / ύπνου και θανάτου. Κατά τη διάρκεια του ύπνου, το φυσικό μας σώμα αναστέλλει την ύπαρξή του μέσα στον κόσμο, την ώρα που η συνειδησή μας αφαιρείται και στρέφεται σε άλλες περιοχές επίγνωσης. Ακριβώς, στο θάνατο η ζωή και η συνείδηση αποσύρονται από το φυσικό σώμα κι

έτσι το πρόσωπο που «έχει φύγει» (δηλαδή ταξιδεύει σε άλλες σφαίρες επίγνωσης) στην πραγματικότητα ζει, με εξαίρεση την όψη ζωή, που τώρα πια «αγγιστρώνεται» σε ένα σώμα επίγνωσης πέραν του φυσικού.

Η Αλίκη Μπέιλη λέει τα εξής ενθαρρυντικά: «Άραγε μας είναι αδύνατο να συλλάβουμε ότι θα έλθει καιρός που η πράξη του θανάτου θα είναι ένα θριαμβευτικό finale της ζωής; Είναι άραγε αδύνατο να οραματιστούμε μια εποχή όπου οι ώρες που περνούμε πάνω στην νεκρική κλίνη θα αποτελούν ένα λαμπρό προοίμιο σε μια συνειδητή έξοδο; ... Δεν μπορείτε άραγε να οραματιστείτε μια εποχή όπου αντί δακρύων και φόβου και άρνησης αναγνώρισης του αναπόφευκτου, ο θνήσκων και οι φίλοι του θα συμφωνούσαν από κοινού για την κατάλληλη ώρα και όπου τίποτα άλλο δεν θα επικρατεί και θα χαρακτηρίζει τη μετάβαση, παρά μονάχα η ευτυχία; Όπου στις διάνοιες εκείνων που μένουν πίσω δεν θα περνούν σκέψεις θλίψης και όπου οι νεκρικές κλίνες θα λογίζονται ακόμη πιο ευτυχισμένες περιστάσεις από ότι είναι οι γεννήσεις και οι γάμοι;» (Αλίκης Μπέιλη, Πραγματεία επί της Λευκής Μαγείας, σ. 499-500. Αγγλ.)

Η ανθρωπότητα μπορεί να λεχθεί ότι βρίσκεται στο δρόμο για την κυριάρχηση της υποκειμενικής της φύσης, ακριβώς όπως έχει κυριαρχήσει πάνω στην καθαρά φυσική της νοημοσύνη και δραστηριότητα (αν και όχι τις αξίες που παρακινούν μια περισσότερο διαφωτισμένη δραστηριότητα). Και αυτή η εσωτερική διαδικασία της κυριάρχησης γίνεται αργά φανερά μέσω των νεώτερων αξιών που αναδύονται. Αυτό σίγουρα επίσης θα οδηγήσει σε αύξηση του συνειδητού ονειρέματος και σε μια επιστήμη που θα επιτρέπει σε όλο και περισσότερους ανθρώπους, εσκεμμένα, ήρεμα και με χαρά να περνούν το κατώφλι του θανάτου.

Όταν η ανθρωπότητα ανυψώνει τα μάτια της μακριά από τον κόσμο της μορφής και παύει να ταυτίζεται αποκλειστικά με αυτόν τον κόσμο και την υλική του φύση και αξίες, και στρέφει αντίθετα το βλέμμα της και ταυτίζεται με τον κόσμο της συνειδησης, του οποίου οι αξίες έχουν χαρακτήρα επέκτασης και δυνάμει είναι πιο περιεκτικές, κάνει τα πρώτα βήματα να βρει την δική της εσωτερική πηγή και ύπαρξη, της οποίας η φύση είναι ενότητα και αδέσμευτη επικοινωνία. Ο κόσμος της συνειδησης αμφισβητεί τις υλικές μας αξίες και μάλιστα ολοκληρωτή τη ζωή σκέψης που η ανθρωπότητα έχει συγκροτήσει σχετικά με τη ζωή και την πραγματικότητα και μπορεί έτσι να απελευθερώσει τον ανθρώπινο νου από τους τωρινούς του περιορισμούς. Όταν ακόμη μεγαλύτεροι αριθμοί ανθρώπων θα θεωρούν ότι η μορφή είναι μια έκφραση συνειδησης και αναδυόμενης υποκειμενικής ποιότητας, θα βρισκόμαστε για τα καλά σε πορεία να βρούμε το κλειδί για τον μετασχηματισμό του κόσμου, γιατί αυτό τελικά θα πρέπει να προκύψει μέσα από μια αλλαγή στη συνείδηση. Αυτό είναι μια σημαντική συνειδητοποίηση προς την οποία η ανθρωπότητα φαίνεται ότι σίγουρα κινείται. Μπορούμε όλοι να ερευνήσουμε τη συνειδησή μας συνειδητά και με ενδιαφέρον, ανοίγοντας κυριολεκτικά μια νέα και ζωντανή πραγματικότητα ως πεδίο ανακάλυψης και δημιουργικότητας.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Στον καιρό μας η ιατρική τεχνολογία εμπλέκεται όλο και πιο συχνά στη διαδικασία θανάτου. Μπορούμε πια να παρεμβαίνουμε στις φυσιολογικές εξελίξεις κατά περίπτωση, καθυστερώντας ή επιταχύνοντας τα αναπόφευκτα. Όμως, συμβάλλει η τεχνολογία στο να προκύπτει αυτό που εννοούμε ένας καλός θάνατος; Για να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα θα πρέπει να σκεφτούμε τι μπορεί να σημαίνει ένας καλός θάνατος και ποιες είναι εκείνες οι καταστάσεις όπου θα έπρεπε να καλείται να παρεμβαίνει η τεχνολογία.

Ο ιατρικός κλάδος του θανάτου αποκαλείται θανατολογία. Ένας βασικός κλάδος της είναι η καταπραϋντική, δηλαδή ο τομέας της ιατρικής που στοχεύει στη μείωση του πόνου, του φόβου και της αναξιοπρέπειας που συχνά συνοδεύουν τη διαδικασία του τερματισμού της ζωής. Οι περισσότεροι άνθρωποι, αν μπορούσαν, θα επέλεγαν να έχουν έναν ανώδυνο και αξιοπρεπή θάνατο. Γι αυτό εκεί όπου σημειώνονται έντονοι πόνοι, όπως σε περιπτώσεις ανιάτων ασθενειών, τα σύγχρονα φάρμακα είναι συχνά πολύ αποτελεσματικά. Πάντως μεταξύ αρκετών επαγγελματιών του ιατρικού κλάδου σημειώνονται ενδοιασμοί σχετικά με το αν είναι φρόνιμο να χορηγούνται όλο και πιο αυξανόμενες δόσεις αναλγητικών φαρμάκων. Ορισμένοι φοβούνται ότι αυτές οι διαρκώς αυξανόμενες δόσεις μπορεί κατά λάθος να σκοτώσουν τον ασθενή, με αποτέλεσμα να είναι υπόλογοι απέναντι στον ποινικό νόμο εκείνοι που χορήγησαν και σύστησαν το εκάστοτε αναλγητικό. Πάντως η έρευνα στον τομέα των καταπραϋντικών δείχνει ότι οι αυξημένη χορήγηση αναλγητικών είναι και γίνεται πιο ωφέλιμη για κάποιον που είναι πιο κοντά στο θάνατο, αφού ο κίνδυνος τυχόν θανατηφόρων παρενεργειών δεν έχει νόημα στην περίπτωση του, αντίθετα από ότι συμβαίνει με τους συνηθισμένους ασθενείς... Ορισμένες έρευνες, επίσης, δείχνουν ότι η αδυναμία και η αφυδάτωση που σημειώνονται προς το τέλος της διαδικασίας του θανάτου, όπου συνήθως επικρατεί ανορεξία, ενδέχεται να συνιστούν φυσικά αναλγητικά.

Αυτό εγείρει ορισμένα ερωτήματα σχετικά με την συνήθη πρακτική να διατρέφονται και ενυδατώνονται οι ασθενείς με ορούς, μέσω σωλήνων. Μήπως όλα αυτά θα έπρεπε να απομακρύνονται προς το τέλος, καθώς η παρουσία τους μπορεί να είναι και ενοχλητική, αλλά και να παρεμποδίζει τη φυσιολογική εκτύλιξη των γεγονότων; Ένα άλλο θέμα για παράδειγμα είναι τι θα πρέπει να γίνεται όταν κάποιος ανίατα ασθενής κοντά στο τέλος του υποστεί μια καρδιακή προσβολή. Θα πρέπει να γίνονται απόπειρες ανάκαμψης, έστω κι αν οι μελέτες δείχνουν ότι υπάρχει αρκετά χαμηλό ποσοστό επιτυχίας; Αυτά τα σημεία δεν αφορούν μόνο τον πόνο, αλλά και την αξιοπρέπεια του ατόμου, δεδομένου ότι όλη αυτή η πρακτική των διασωληνώσεων και της τεχνικής υποστήριξης με ορούς και φάρμακα και των τεχνικών επαναφορών στη ζωή, είναι μια διαδικασία ιδιαίτερα επεμβατική και παρεισφρητική. Αν βλέπουμε το θάνατο ως μια διαδικασία εκούσιας απόσυρσης από τη φυσική ενσάρκωση, και ως γεγονός που έχει σχεδιαστεί από την ψυχή, τότε

η επαναφορά στη ζωή θα μπορούσε να είναι μια απλώς ανεπιθύμητη διαταραχή, και οπωσδήποτε η διατήρηση στη ζωή με τεχνική υποστήριξη πέρα από ένα ορισμένο σημείο θα είναι απλώς μια αχρείαστη καθυστέρηση.

Ο Jon D Fuller MD, ένας Ιησουίτης γιατρός, κάνει έκκληση για απλότητα λέγοντας: «Συχνά σκέφτομαι την ικανότητα που δείχνουν οι άνθρωποι εδώ και δεκάδες χιλιάδες χρόνια να παραστέκουν στους προσφιλείς τους όταν πεθαίνουν, και νομίζω ότι ένα κριτήριο για δούμε ποια είναι η κατάλληλη φροντίδα για κάποιον που πεθαίνει είναι το εξής: Τι μπορείτε να κάνετε αν ζείτε σε μια σπηλιά; Σε μια σπηλιά μπορείτε να κρατάτε τους ανθρώπους, μπορείτε να τους κουνάτε, μπορείτε να τους τραγουδάτε, μπορείτε να τους λούζετε, μπορείτε να φροντίζετε να μη ξεραίνονται τα χείλια και το στόμα τους, και μπορείτε να τους δίνετε φάρμακα για τον πόνο που δεν χρειάζεται να πίνουν.» (Από το Boston College Magazine, Άνοιξη 2005, στο http://bcm.bc.edu/issues/spring_2005/ft_endoflife.htm).

Μουσική και Σιγή

Ένας άλλος παράγοντας που χρειάζεται να εξετάσουμε, είναι ως πιο βαθμό θα πρέπει να γίνεται η χρήση της τεχνολογίας, αλλά και η εν γένει οργάνωση της νοσηλείας, αφού όλα αυτά υπεισέρχονται και παρεμβαίνουν στην ψυχολογική κατάσταση του ασθενή και μπορεί να αλλοιώνουν την βαθιά ανασκόπηση του βίου που κάνει στο τέλος της ζωής του. Αυτή η ανασκόπηση του βίου αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για κάποιον να κάνει αναδρομή στις εμπειρίες της ζωής του, να απομονώσει τις κομβικά βασικές της στιγμές, και να συνθέσει τα γεγονότα και να φτάσει σε πληρέστερη κατανόηση της σημασίας που είχε η ζωή και η εποχή του. Αυτή ακριβώς τη διαδικασία ενδέχεται να την αποτρέπει το νοσηλευτικό προσωπικό και η στερεότυπη διαδικασία της ρουτίνας της περίθαλψης. Εδώ πρόκειται για ένα ζήτημα που οι ερευνητές της θανατολογίας καλά θα έκαναν να ερευνήσουν περαιτέρω. Η Αλίκη Μπέλλη σημειώνει: «Καλό θα είναι να υπάρχει σιωπή στον νεκρικό θάλαμο. Και φυσικά συχνά αυτό συμβαίνει. Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι συνήθως το πρόσωπο που πεθαίνει μπορεί να είναι αναίσθητο. Αυτή η απώλεια της συνείδησης είναι προφανής, αλλά όχι και πραγματική. Στις εννιακόσιες περιπτώσεις από τις χίλιες υπάρχει εγκεφαλική επίγνωση, όπου ο ασθενής έχει πλήρη συνείδηση των διαδραματιζομένων, αλλά υπάρχει απόλυτη παράλυση της θέλησης του για έκφραση και πλήρης ανικανότητα για παραγωγή εκείνης της ενέργειας που θα τον κάνει να επιδείξει ζωντάνια. Άμα επικρατεί σιωπή και κατανόηση στο θάλαμο του αρρώστου, η ψυχή που αναχωρεί θα μπορέσει να διατηρήσει την κατοχή του οργάνου της με διαύγεια μέχρι και την τελευταία στιγμή και έτσι μπορεί να κάνει την προετοιμασία που πρέπει». (Εσωτέρα Θεραπευτική, σ. 456, αγγλ. Στη Διεύθυνση <http://www.lucistrust.org/purchase> διατίθεται επίσης η συλλογή αποσπασμάτων με τίτλο Death: the Great Adventure. (Θάνατος: Η Μεγάλη Περιπέτεια).

Αυτή η πρόταση ότι η σιωπή είναι σημαντική και εκ πρώτης όψεως μοιάζει να αντιτίθεται στην πρόταση ότι: «Όταν θα έχουν γίνει κατανοητά περισσότερα σχετικά με τον ήχο, θα χρησιμοποιούνται ορισμένοι τύποι μουσικής, αλλά δεν υπάρχει ακόμη μουσική που θα μπορεί να διευκολύνει την εργασία της ψυχής όταν θα αποσπάζεται και θα αφαιρείται από το σώμα, μολονότι ορισμένες νότες στο όργανο μπορεί να βρεθεί ότι είναι αποτελεσματικές». (ίδιο σ. 457). Εντούτοις, η κατανόηση τού πότε είναι απαραίτητη η σιωπή και πότε είναι αρμόζον να χρησιμοποιηθεί ο ήχος, είναι κάτι που θα προκύψει πιθανώς ύστερα από συνεχή και ευαίσθητη έρευνα. Ένα σημάδι ότι η εργασία της χρησιμοποίησης του ήχου έχει ήδη αρχίσει, αποτελεί η πρόσφατη εμφάνιση του κλάδου της θανατολογίας που αποκαλείται μουσική θανατολογία, η οποία επικεντρώνεται στη χρήση «μουσικής για αγρυπνίες» και που βοηθά το άτομο και την οικογένειά του. Αυτή η μουσική εκτελείται από έναν ή πιο πολλούς μουσικούς θανατολόγους, που επισκέπτονται το πρόσωπο που πεθαίνει. Παιζουν άρπα και τραγουδούν ένα ορισμένο μουσικό ρεπερτόριο που μπορεί να βοηθήσει πολύ τον ασθενή και την οικογένειά του. Αναφέρεται ότι, συχνά μετά από μια τέτοια αγρυπνία, το πρόσωπο που πεθαίνει είναι πιο χαλαρωμένο, λιγότερο ταραγμένο και πονά λιγότερο. (Για περαιτέρω πληροφορίες επικοινωνήστε: The Chalice of Repose Project, P.O. Box 169, Mt. Angel, OR 97362-0169, USA; Tel: +1-503-845-6089; Fax: +1-775-218-2591; Email: info@chaliceofrepose.org; Web: <http://www.chaliceofrepose.org/>)

Από κοινωνικής απόψεως φαίνεται ότι ζούμε αυτήν την περίοδο μέσα σε έναν πολιτισμό που αρνείται το θάνατο, όπου η πλαστικές χειρουργικές επεμβάσεις υποσχονται ατέλειωτη νεότητα, και όπου, η μη αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητας τεχνολογία της κρυονικής (του παγώματος των σωμάτων) προτείνει να διατηρούνται οι άνθρωποι σε καταστολή μέχρι τον καιρό που θα θεραπεύονται τελικά οι ασθένειες από τις οποίες πάσχουν. Υπάρχει, μάλιστα, η άποψη ότι η ζωή θα μπορούσε να διατηρείται επ' αόριστον, με την υποκατάσταση όλο και περισσότερων οργάνων του σώματος από μηχανικές συσκευές. Κάποιοι έχουν φτάσει να υποστηρίζουν ακόμη ότι και καθαυτή η προσωπικότητα καθορίζεται αποκλειστικά και μόνο από τον φυσικό εγκέφαλο και έτσι εάν

θα μπορούσε να κατασκευαστεί ένα πλήρες αντίγραφο της δραστηριότητας του εγκεφάλου ενός προσώπου, τότε αυτό θα μπορούσε «φορτωθεί» στο πρόγραμμα ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, προσφέροντας κατά κάποιο τρόπο αθανασία. Αλλά αυτές οι προσπάθειες αμφισβήτησης του θανάτου δεν είναι επίσης και άρνηση του ουσιαστικού πυρήνα της ζωής, ο οποίος είναι η αλλαγή; Μια άλλη πτυχή αυτής της άρνησης του θανάτου, ενδεχομένως, συνίσταται στο γεγονός ότι απαιτούνται όλο και πιο ακριβές δαπάνες για ιατρική περίθαλψη για τα γηρατειά. Δικαιολογούνται άραγε όλα αυτά τα μεγάλα ποσά που δαπανούνται για να παραταθεί η ζωή μερικών ακόμη μήνες, όταν υπάρχουν τόσο πολλές άλλες ανάγκες στα κοινωνικά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης που ασφυκτούν οικονομικά; Η Καθηγήτρια Θεολογίας Lisa Sowle Cahill κάνει μια παρατήρηση που, αν και αναφέρεται στην περίπτωση της αμερικανίδας Terri Schiavo, είναι εξίσου σχετική με το γενικότερο ζήτημα:

«Και οι δύο πλευρές επικεντρώνονται στο αν η παροχή ιατρικής φροντίδας υψηλής τεχνολογίας είναι ένας φυσιολογικός τρόπος χειρισμού του ζητήματος της ασθένειας και του θανάτου. Ξεχνάμε ότι 45 εκατομμύρια άνθρωποι στις ΗΠΑ δεν διαθέτουν ασφάλιση υγείας. Ξεχνάμε τους ανθρώπους στα άλλα μέρη του κόσμου που δεν έχουν ούτε καν τη βασική ιατρική φροντίδα. Ξεχνάμε το χρέος που έχουμε αναλάβει ως έθνος και το οποίο δεν έχουμε πληρώσει, για την κάλυψη του παγκόσμιου κεφαλαίου για την καταπολέμηση του AIDS, της ελονοσίας και τη φυματίωσης. Αλήθεια πού θα πρέπει να δαπανώνται και να διατίθενται οι πόροι για την υγεία και ανθρώπινη φροντίδα; Οι κίνδυνοι που αφορούν και έχουν σχέση με το τέλος της ζωής ενός προσώπου ξεχωριστά, στην μεγάλη κλίμακα των πραγμάτων δεν είναι απαραίτητως αυτοί που θα πρέπει άμεσα να μας απασχολούν». (Από το Boston College Magazine, Άνοιξη 2005). Σε τελική ανάλυση, ο καθένας μας θα πρέπει να μάθει να αντιμετωπίζει το γεγονός του θανάτου και το ίδιο θα πρέπει να κάνει και η κοινωνία. Ίσως, τότε, να δούμε να γίνεται μια μετατόπιση από εκείνα στα οποία δίνει έμφαση η τεχνολογία τώρα, και να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος και προσοχή στην ανθρώπινη πλευρά του ζητήματος και στη διευκόλυνση και την εξασφάλιση ενός καλού θανάτου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Το *Βιβλίο των Ελπίδων και των Ονείρων*, που εκδίδεται από τον Dee Rimbaud, είναι μια ανθολογία κειμένων που παρουσιάζει εργασίες μερικών από τους κορυφαίους ποιητές που γράφουν σήμερα. Αναμένεται ότι το βιβλίο θα συγκεντρώσει κεφάλαια για το φιλανθρωπικό ίδρυμα Spirit Aid με έδρα τη Γλασκώβη. Αφιερώνεται στα Παιδιά του Κόσμου μας, των οποίων η ζωή έχει χτυπηθεί από τον πόλεμο, τις γενοκτονίες, την ένδεια, την κακομεταχείριση και την έλλειψη ευκαιριών στην πατρίδα τους ή στη μετανάστευση. Το Spirit Aid ιδρύθηκε το 2001 από

τον ηθοποιό και σκηνοθέτη David Hayman. Πρόκειται για μια οργάνωση εθελοντισμού που έχει συσταθεί για να ενισχύει παιδιά και νέους των οποίων ζωές έχουν καταστραφεί από τα μεγάλα δεινά της εποχής μας.

Τέτοια ανθρωπιστικά προγράμματα τρέχουν στο Κόσοβο, τη Γουινέα Μπισσάου, το Αφγανιστάν, τη Σρι Λάνκα, την Καμπότζη, τη Νότια Αφρική και τη Σκωτία. Το Spirit Aid είναι μια από τις λίγες φιλανθρωπικές δραστηριότητες και οργανώσεις που λειτουργούν στο Αφγανιστάν. Στο βιβλίο των Ελπίδων και των Ονείρων, ο

David Hayman γράφει σχετικά με ένα από τα ταξίδια του στο Αφγανιστάν και περιγράφει γλαφυρά και με οδυνηρή σαφήνεια τα βάσανα που περνά και βιώνει ο λαός του Αφγανιστάν. Προκειμένου συμπαρασταθεί στη δύσκολη θέση του λαού του Αφγανιστάν, ο Dee Rimbaud αποφάσισε να βάλει μαζί και μια ανθολογία ποίησης. Το αποτέλεσμα ήταν συγκλονιστικό. Υποβλήθηκαν πάνω από 2.000 ποιήματα, συμπεριλαμβανομένων συγγραφέων με διεθνή αναγνώριση, όπως ο Lawrence Ferlinghetti, η Margaret Atwood, η Carol Ann Duffy, η Simon Armitage και πολλοί άλλοι. Αναμένεται ότι το βιβλίο των Ελπίδων και των Ονείρων θα συναρπάσει τη φαντασία του κοινού και θα συγκεντρώσει κεφάλαια για το Spirit Aid. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το βιβλίο, δείτε: <http://www.rimbaud.org.uk/bookofhope.html> για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Spirit Aid, επικοινωνήστε: Spirit Aid, 133-135 Stockwell Street, Glasgow, G1 4LR, UK; Email: info@spiritaid.org.uk; Web: www.spiritaid.org.uk/

Το **PeaceJam** είναι ένα διεθνές εκπαιδευτικό πρόγραμμα που χτίζεται γύρω από διαπρεπείς κατόχους του Βραβείου Νόμπελ Ειρήνης, οι οποίοι συνεργάζονται με νέους για να τους μεταδώσουν το πνεύμα, τις δεξιότητες, και τη φρόνηση που φέρουν. Ο στόχος του PeaceJam είναι να εμπνευστεί έτσι μια νέα γενεά ειρηνοποιών, που θα μετασχηματίσουν τον εαυτό τους, την κοινωνία του τόπου τους και τον κόσμο. Οι κάτοχοι του Νόμπελ Ειρήνης που συμμετέχουν, μολονότι ενδέχεται να έχουν μεταξύ τους διαφορετικές πνευματικές και πολιτικές προσεγγίσεις, εμπλέκονται άμεσα στην ανάπτυξη της πρωτοβουλίας του PeaceJam και στο ίδιο του το πρόγραμμα και υπηρετούν ως μέλη του PeaceJam. Όλοι συμφωνούν στο ότι είναι απαραίτητο να διδάσκεται στη νεολαία σε όλο τον κόσμο η ειρήνη, η κατάπαυση και άρση των συγκρούσεων και η ανοχή. Στους κατόχους του Νόμπελ Ειρήνης που υπηρετούν ως μέλη του ιδρύματος PeaceJam, μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται ο Dalai Lama, ο Αρχιεπίσκοπος Desmond Tutu, η Rigoberta Menchi Turn, ο Πρόεδρος Oscar Arias, ο Adolfo Pirez Esquivel, ο Mairead Corrigan Maguire, η Betty Williams, ο Πρωθυπουργός

Jose Ramos Horta, ο Aung San Suu Kyi, ο Sir Joseph Rotblat (Emeritus), η Jody Williams και η Shirin Ebadi. Τα προγράμματα του PeaceJam αφορούν νέους και παιδιά από την ηλικία του παιδικού σταθμού μέχρι και το κολλέγιο.

Από το 1996 κάπου 500.000 νέοι έχουν δοκιμάσει και περάσει από το πρόγραμμα σπουδών του PeaceJam και έχουν τρέξει πάνω από 300.000 προγράμματα κοινοτικών υπηρεσιών για να μετασχηματίσουν τα σχολεία, τις γειτονιές και τις κοινότητες του τόπου τους. Τώρα τρέχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα για εφήβους πάνω σε θέματα ηγεσίας. Οι νέοι αρχίζουν το σχολικό έτος με τη μελέτη του προγράμματος σπουδών του PeaceJam, το οποίο επικεντρώνεται στη ζωή κάποιου κατόχου βραβείου Ειρήνης Νόμπελ, στους λόγους τους, το έργο τους και επίσης στα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι σήμερα (όπως είναι η βία και η αδιαλλαξία). Το πρόγραμμα σπουδών διδάσκεται από εκπαιδευμένους κοινοτικούς ηγέτες, δασκάλους, και συμβούλους μέσω των γυμνασίων και κοινοτικών οργανισμών. Ομάδες από 12 σπουδαστών απαρτίζουν την κάθε μία Λέσχη του PeaceJam και αφιερώνουν 36 ώρες περίπου συμμετοχής στο πρόγραμμα σπουδών. Οι Λέσχες αναπτύσσουν και εφαρμόζουν ένα κοινοτικό πρόγραμμα υπηρεσίας / δράσης για τις αντίστοιχες κοινότητές τους. Τέσσερις εκλεγμένοι αντιπρόσωποι κατόπιν λαμβάνουν μέρος στη διήμερη διάσκεψη του PeaceJam, όπου μετέχουν σε εργαστήρια και παρουσιάζουν τα δικά τους τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα υπηρεσίας / δράσης στον κάτοχο Βραβείου Ειρήνης Νόμπελ που τους επισκέπτεται και στην κοινότητά τους. Τέσσερις μήνες αργότερα, οι αντιπρόσωποι μετέχουν σε ένα Peace-JamSlam, που είναι μια διάσκεψη με διάρκεια μιας ημέρας. Στη διάρκεια της διάσκεψης, υποβάλλουν έκθεση σχετικά με την πρόοδο των κοινοτικών τους προγραμμάτων υπηρεσίας / δράσης, και λαμβάνουν περαιτέρω κατάρτιση σε ζητήματα ηγεσίας.

Επικοινωνία: PeaceJam Foundation Headquarters, 5605 Yukon St. Arvada, CO 80002, USA; Tel: +1 -(303)-455-2099; Fax: + 1 -(303)-45 5-3921; Email: info@peacejam.org; Web: <http://www.peacejam.org/index.htm>

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΚΛΗΣΗ

Από την εστία του Φωτός,
μέσα από τη διάνοια του Θεού,
ας διαχυθεί φως μέσα στις διάνοιες των ανθρώπων.
Το Φως ας κατέλθει στη Γη.

Από την εστία της Αγάπης,
μέσα από την καρδιά του Θεού,
ας διαχυθεί η αγάπη
μέσα στις καρδιές των ανθρώπων.
Είθε ο Χριστός να γυρίσει στη Γη.

Από το κέντρο
όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή,
ο σκοπός ας καθοδηγεί
τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων.
Ο Σκοπός που οι Διδάσκαλοι
γνωρίζουν και υπηρετούν.

Από το κέντρο που ονομάζουμε
φυλή των ανθρώπων,
το Σχέδιο της Αγάπης και του Φωτός
ας πραγματοποιηθεί
και είθε να σφραγίσει την πύλη του κακού.

Το Φως, η Αγάπη και η Δύναμη
ας αποκαταστήσουν το Σχέδιο πάνω στη Γη.

Ευτυχώς για την ανθρωπότητα η όλη τάση της ζωής είναι ενάντια στην ασθένεια και η αντίδραση της μορφικής ζωής στη σκέψη του ανθρώπου υποδαυλίζει το φόβο του θανάτου. Αυτό είναι ορθό, γιατί το ένστικτο της αυτοσυντήρησης και της διατήρησης της μορφικής ακεραιότητας είναι ζωτική αρχή της ύλης και η τάση για την αυτοδιαίωξη της ζωής μέσα στη μορφή είναι η μεγαλύτερη δοθείσα από το Θεό ικανότητά μας και θα διαρκέσει. Αλλά στην ανθρώπινη οικογένεια πρέπει τελικά να δώσει θέση στη χρήση του θανάτου σαν οργανωμένης, απελευθερωτικής διαδικασίας για να διατηρηθεί η δύναμη και να δοθεί στην ψυχή ένα καλύτερο όργανο εκδήλωσης. Γι' αυτή την ελευθερία δράσης το ανθρώπινο γένος σαν σύνολο δεν είναι ακόμη έτοιμο. Οι μαθη-

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΚΛΗΣΗ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ)

Από την εστία του Φωτός,
μέσα από τη διάνοια του Θεού,
ας διαχυθεί φως μέσα στις διάνοιες των ανθρώπων.
Το Φως ας κατέλθει στη Γη.

Από την εστία της Αγάπης,
μέσα από την καρδιά του Θεού,
ας διαχυθεί η αγάπη
μέσα στις καρδιές των ανθρώπων.
Είθε ο Χριστός να γυρίσει στη Γη.

Από το κέντρο
όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή,
ο σκοπός ας καθοδηγεί
τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων.
Ο Σκοπός που οι Διδάσκαλοι
γνωρίζουν και υπηρετούν.

Από το κέντρο που ονομάζουμε
φυλή των ανθρώπων,
το Σχέδιο της Αγάπης και του Φωτός
ας πραγματοποιηθεί
και είθε να σφραγίσει την πύλη του κακού.

Το Φως, η Αγάπη και η Δύναμη
ας αποκαταστήσουν το Σχέδιο πάνω στη Γη.

τές και οι ζηλωτές του κόσμου πρέπει λοιπόν τώρα ν' αρχίσουν να συλλαμβάνουν τις νεότερες αρχές της ύπαρξης. Το ένστικτο της αυτοσυντήρησης διέπει τη σχέση πνεύματος και ύλης, ζωής και μορφής, εφόσον η ίδια η Θεότητα θέλει να ενσαρκώνεται μέσα στο σώμα της εκδήλωσής Της – έναν πλανήτη ή ένα ηλιακό σύστημα. Σας έδωσα στην παραπάνω δήλωση μια νύξη ως προς ένα από τα βασικά αίτια της ασθένειας και τον ατέλειωτο αγώνα μεταξύ του φυλακισμένου πνεύματος και της φυλακίζουσας μορφής. Ο αγώνας αυτός χρησιμοποιεί σαν μέθοδό του την ενδόμυχη εκείνη ποιότητα που εκφράζεται σαν παρόρμηση για διατήρηση και σαν ώθηση για διαίωξη – τόσο της παρούσας μορφής όσο και του είδους. (Εσωτέρα Θεραπευτική, σ. 14, Αγγλ.).

ΣΥΜΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗ ΟΡΘΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ISSN 0818-4984

Η Παγκόσμια Καλή Θέληση είναι ένα διεθνές κίνημα που βοηθά στην κινητοποίηση της ενέργειας της καλής θέλησης και στη δόμηση ορθών ανθρώπινων σχέσεων. Ιδρύθηκε το 1932 ως μια δραστηριότητας υπηρεσίας του Λούσις Τραστ. Το Λούσις Τραστ είναι ένα κατοχυρωμένο μορφωτικό ίδρυμα στην Μεγάλη Βρετανία. Στις ΗΠΑ αποτελεί μη κερδοσκοπικό μη φορολογούμενο εκπαιδευτικό οργανισμό. Στην Ελβετία καταχωρείται ως μη κερδοσκοπικός σύλλογος. Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΛΗ ΘΕΛΗΣΗ αναγνωρίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη ως Μη Κυβερνητική Οργάνωση και εκπροσωπείται σε τακτικές απολογιστικές συνεδριάσεις στα Γραφεία του ΟΗΕ. Το Λούσις Τραστ περιλαμβάνεται στον κατάλογο συμμετεχόντων του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών.

Το Δελτίο της Παγκόσμιας Καλής Θέλησης εκδίδεται τρεις φορές το χρόνο. Εκτός από αναφορές σε τρίτους, τα κείμενα γράφονται αποκλειστικά από τα μέλη της Παγκόσμιας Καλής Θέλησης. Προσφέρονται αντίτυπα προς περαιτέρω διάθεση και διανομή ύστερα από κάθε σχετικό αίτημα. Το Δελτίο διατίθεται επίσης στα Ολλανδικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Ιταλικά, Πορτογαλικά, Ρωσικά, Ισπανικά και Σουηδικά.

www.worldgoodwill.org είναι η διεύθυνση της Παγκόσμιας Καλής Θέλησης στο διαδίκτυο. Το δελτίο διατίθεται και από αυτή τη διεύθυνση.

Η Παγκόσμια Καλή Θέληση επαφίεται αποκλειστικά σε δωρεές προκειμένου να συνεχίζει το έργο της. Το Δελτίο διανέμεται δωρεάν για να διατίθεται όσο ευρύτερα γίνεται. Όμως οι δωρεές χρειάζονται πάντοτε για αυτή την υπηρεσία και εκτιμώνται ιδιαιτέρως.

3 Whitehall Court
Suite 54
London SW1A 2EF
UK

1 Rue de Varembe
Case Postale 26
CH-1211 Geneva 20
SWITZERLAND

120 Wall Street
24th Floor
New York NY 10005
USA